

Una polèmica que posa en joc la independència del Liceu

La guerra de la Caballé

Montserrat Caballé ha fet unes declaracions explosives en què afirma que no actuarà més al Liceu. La polèmica està servida amb un rerefons anunciat per EL TEMPS, on hi ha en joc el poder del *clan Caballé* i la independència del Liceu

Montserrat Caballé declarava a *EL*

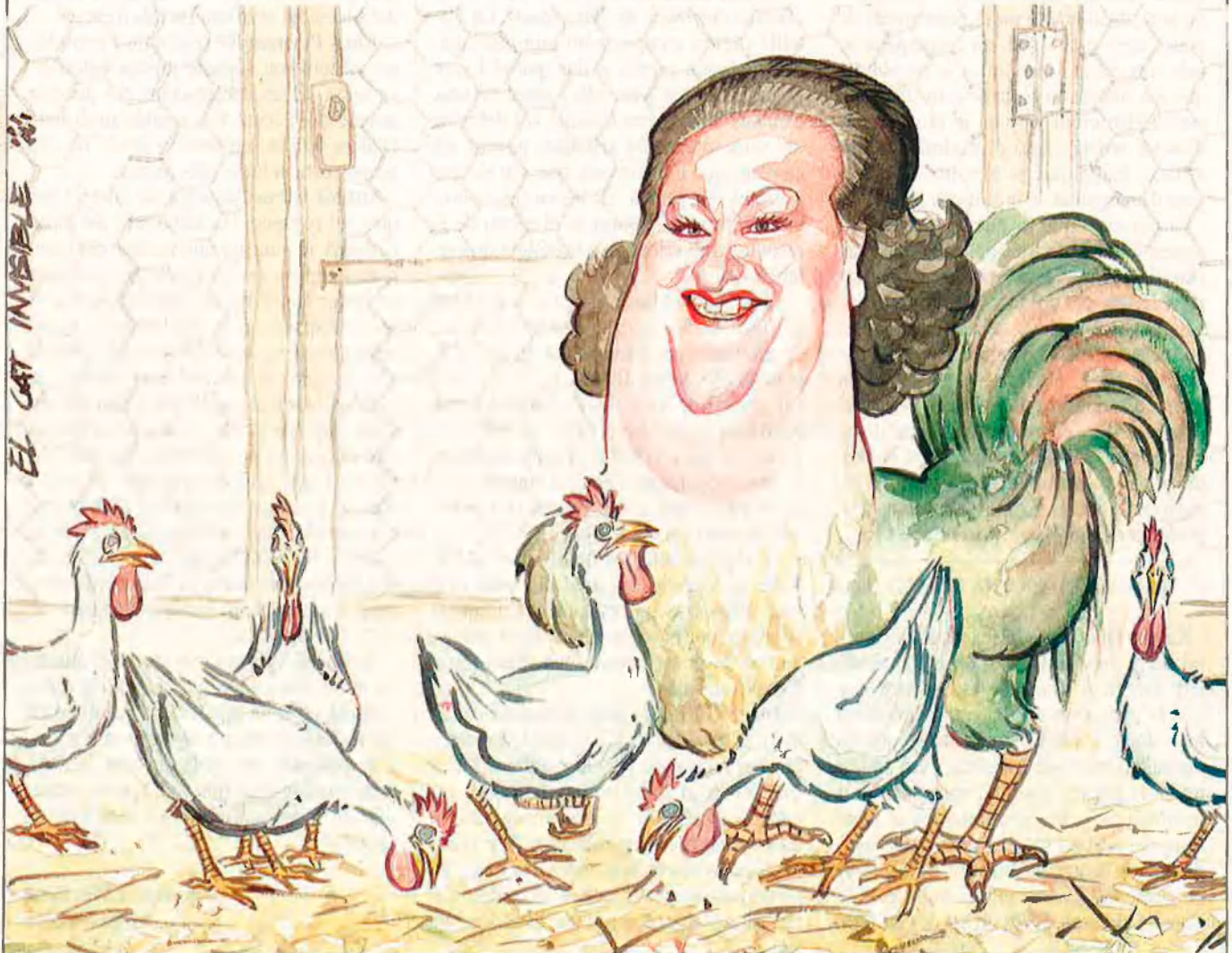
Punt: "No crec que torni a cantar al Liceu mentre hi hagi un director artístic que parla malament de mi en revistes estangeres. Fins i tot ha declarat que el públic del Liceu em xiula. És increïble, però cert. M'agradaria saber quan aquest senyor anirà al metge de les orelles". No eren paraules d'estiu. Aquestes declaracions, que també van ser fetes a Júlia Otero, a la ràdio, evidenciaven la guerra

oberta existent entre Montserrat Caballé i el Liceu. Una guerra, que tal com ja va explicar EL TEMPS en el número 361 ("El poder del 'clan Caballé'"), va més enllà de la relació de la cantant i el Liceu perquè porta implícita altres batalles que necessiten més un bon estrateg que un bon *otorrino*.

Montserrat Caballé en les seves manifestacions fa referència a una entrevista en la qual l'administrador artístic del Liceu, Albin Hänseroth deia quan li pre-

guntaven pel futur del Liceu: "Queda el cas Caballé. La diva divideix el públic en aficionats i detractors, i si algú li xiula, sovint és perquè se la relaciona amb el seu germà i l'agència que regenta. Fins a principis dels anys vuitanta, al Liceu no es podia fer res sense els Caballé, això ja ha canviat: Carlos és, des de llavors, un agent com qualsevol altre amb el qual treballem al mateix nivell que amb altres agents".

Hänseroth, amb aquestes declaracions,

travessava una línia perillosa que ningú s'havia atrevit a passar abans, donar detalls de les relacions de Carles Caballé amb el Liceu. La resposta no va tardar a arribar. El resultat, de moment, ha estat veure per primera vegada sobre la taula qui tenia les cartes marcades.

El que ara falta veure és com es resoldrà la partida, perquè la transcendència dels fets va més lluny d'una possible absència de la Caballé al Liceu.

Precisament aquesta institució es troba en uns moments molt crítics. El setembre serà necessàriament calent. El dèficit no pot esperar un altre mes. Les institucions hauran de posicionar-se per trobar una solució definitiva. La dimissió de Josep M. Bricall, com a representant de l'ajuntament en el Consorci del Liceu, és una peça més que agreuja la crisi. La solució presentada per Maragall, per afrontar el dèficit, no té bona peça al teler. Sembla que no satisfà ningú i per tant és de difícil consens.

El que és clar és que, sigui quina sigui la solució final, implicarà un moviment intern dins del Liceu, que ha d'abocar a un nou organigrama on el repartiment de poder sigui més clar i, en conseqüència, més concentrat i més fort. Cal no oblidar que les ives de la Caballé van dirigides contra Hänsleroth, que no té el càrrec de director artístic, sinó el d'administrador artístic, matís que, si més no, indica el grau d'ambigüitat de la situació actual.

És per això que la guerra Caballé en aquest moment és més delicada que mai, perquè és una pressió més, gens menyspreable, que pot influir en l'entorn global.

Es tracta d'un tema delicat en què està en joc la independència del Liceu. És per això que EL TEMPS ha volgut copsar en forma d'enquesta quina opinió és té del conflicte. Les preguntes han estat dues: què pretén Montserrat Caballé en plantejar la guerra oberta al Liceu i qui ha de guanyar la guerra. Com sempre hi ha respostes per a tots els gustos i olfactes.

RESPOSTES PER UNA POLÈMICA

Xavier Bru de Sala (ex-director general de promoció cultural de la Generalitat): Ignoro la causa de les desavinences i, si fa uns mesos n'hi havia, ho portaven molt amagat. Quedo parat, no sé què ha passat, no m'ho puc imaginar. Però aquest no és el primer cas que, entre artistes i institucions hi ha desavinences, al final sempre s'acaben solucionant. D'una banda faig un balanç positiu dels últims anys de gestió del Liceu i alhora vull veure la Caballé al Liceu. Es fa difícil des de fora,

sense raons ni arguments, demanar un canvi. En tot cas qui l'ha de fer són les institucions.

Manuel Camp (pianista): Montserrat Caballé defensa els seus drets com a artista. Malgrat la seva edat, no està en el seu declivi professional. *Les guerres fredes* entre artistes i gestors sempre són dures. Ella deu tenir els seus motius fonamentats. Difícilment faria aquestes declaracions sense motius. Les seves paraules deuen venir fonamentades per una problemàtica molt seriosa. Aquests conflictes, però, arriben sempre a la llarga a un enteniment. Crec que Montserrat Caballé i el Liceu han d'arribar a un acostament. És impossible que la Caballé no pugui actuar al Liceu.

Jordi Cervelló (compositor): Les intencions de la Montserrat Caballé les ignoro. Crec que és molt trist que una entitat com el Liceu i una cantant com Montserrat Caballé desencadenin una guerra extra-musical. En el camp de la música aquestes situacions són lamentables i contraproduents per a l'art musical.

Arnau Font Costa (crític de música clàssica del *Diari de Barcelona*): La Caballé pretén recuperar-ho una mica tot, especialment pretén evitar que el Liceu pugui funcionar sense ella i sense els seus cantants. Montserrat Caballé vol defensar els seus interessos artístics, posant els cantants que li interessin, que són els que porta el seu germà. El Liceu pot sobreviure sense ella, aquest és el motiu de la disputa, amb crides a la nostàlgia que no tenen sentit.

José Maria Martín Triana en el llibre *El libro de la ópera* (Alianza Editorial) va escriure, fent referència a un disc d'òpera de Madame Butterfly: "A la versió sui gèneris de M. Caballé, (amb Bernabé Martí, dirigida -això és un eufemisme, perquè la que en realitat porta la batuta és la soprano catalana-, per Armando Gatto) el millor que li ha pogut succeir és haver desaparegut del mercat".

La dignitat artística de Montserrat Caballé de vegades ha anat per sota dels seus interessos professionals. En aquest conflicte qui ha de guanyar és el públic, que ha de poder veure actuar Montserrat Caballé al Liceu.

Jorge Gutiérrez (cap d'espectacles del diari *El Periódico*): Crec que vol mantenir una relació de privilegi amb el Liceu que ha estat moralment il·lícita i no comprèn que, amb el seu prestigi com a cantant, no necessita relacions de privilegi. No són reivindicacions artístiques, sinó un pols de poder, que no donarà resultats dins el Liceu. El teatre del Liceu ha

de tenir la independència suficient enfront dels cantants i de qualsevol altra pressió externa. Els gestors del Liceu han de tenir prou llibertat per regir-ne el destí. I això és encara més clar en l'apartat artístic.

Miquel Horta (editor): Montserrat Caballé vol recuperar la influència del *clan Caballé*, perquè el seu germà era el que "remenava les cireres" fins ara. Amb aquesta rebequeria també vol recuperar el protagonisme que va perdre i tapar la decadència com a soprano. Ella va dir per televisió que si enguany no cantava al Liceu era perquè estava programat un cartell de poca categoria, però resulta que feia molts anys que no hi havia un cartell com el que hi haurà l'any que ve. La Caballé, actualment, és incapaç de cantar una òpera clàssica. Aquesta guerra l'ha de guanyar el Liceu i el públic que va a l'òpera.

Miquel Pallés (Associació d'Amics de la Rambla): Montserrat Caballé vol recuperar la influència que tenia en el Liceu. No sé qui guanyarà la guerra. Tot depèn dels personatges que hi hagi al capdavant del Liceu. És com una partida d'escacs.

Lluís Permanyer (escriptor i periodista): Montserrat Caballé intenta defensar-se arran de les declaracions del director artístic del Liceu. Em sembla molt lícit. D'altra banda, no estic a favor de cap guerra, estic a favor dels pactes.

Antoni Ribas (director de cine): Crec que vol recuperar la influència del *clan Caballé*. Jo vaig ser una víctima del *clan Caballé*: per unes friccions que vam tenir en rodar la pel·lícula *Catalans Universals*, després, en la pel·lícula *Victòria*, vaig connectar amb Montserrat Caballé -va dir que no em coneixia-, Josep Carreras i Jaume Aragall, per rodar una escena. Aquests darrers espontàniament em van dir que sí, però després, per solidaritat de clan, van dir que no. A banda d'això, crec que Montserrat Caballé no està en declivi. Aquesta guerra l'ha de guanyar l'espectador del Liceu. L'espectador ha de poder veure la Caballé al Liceu, però sense que això impliqui una contractació monopolística.

Francesc Vicens (regidor de l'ajuntament de Barcelona per IC): Montserrat Caballé no té la noció clara del que està dient. És una actitud estranya que els artistes vulguin canviar la direcció dels teatres; no és la seva missió. De totes maneres, no qualificaria aquest conflicte de "guerra".

**Assumpció Maresma
Montse Serra**